

Jak se staví město?

EVA BĚLINOVÁ

Žáci 2. stupně si pod vedením knihovníka a učitele prohloubí znalosti o svém rodném městě a jeho historii, na konkrétním příkladu vysvětlí, jak probíhalo jeho zakládání. Na vybraných ukázkách hodnotí způsob života a práce předků na našem území v minulosti a život v současnosti s využitím regionálních specifík – v tomto případě města Kolína a Kolínska. Lekce je pochopitelně velmi jednoduše adaptovatelná pro jiné místo České republiky. V lekci žáci propojí učivo dějepisu, výtvarné výchovy, zeměpisu či výchovy k občanství.

Průběh práce v centru města

Úvodní evokační aktivitu věnujeme 15 minut – žáci se sejdou u městské kašny. „Proč právě tady? Založíme město Kolín.“

„Kdybyste zakládali město ‚na zelené louce‘, na co byste dbali? Zapište si své nápady do pracovních listů. Město nikdy nezakládal jediný člověk. Udělte skupiny po 2–3 žácích a vyplňte první stranu pracovního listu.“ (Aktivitu věnujeme 4 minuty.)

Shrňme návrhy žáků, reakce na to, co vymysleli, např. někdo uvede, že by město založil na místě, kde už byla vesnice, někdo jiný si vybere místo, kde nikde nic není, apod. Odpovědi žáků je možné rozvinout termíny typu „založení města na zelené louce“ apod.

„Co z toho, co byste si přáli pro své město, najdete v Kolíně? Co dalšího byste ve městě chtěli mít?“

Hlavní aktivita (45 minut)

Následuje vycházka s výkladem po významných místech Kolína, žáci si dělají poznámky a doplňují informace do pracovního listu:

1. Místo, kde bývala rychta
2. Radnice + vězení
3. Zámek – městská brána
4. Hradby
5. Synagoga (Pokud se vycházka uskuteční v adventní době, je možné zmínit, že Židé sice neslaví Vánoce, ale svého času bývali dovozci norimberských perníčků, proto zastávka u synagogy s ochutnávkou perníčků.)
6. Chrám sv. Bartoloměje
7. Parkán
8. Muzeum – Veigertovský dům

„Budeme procházet jednotlivé části města. Ke každé si napišete, k čemu sloužila. Nejprve se podívejte na obrázky a zkuste odhadnout, o jaké budovy se jedná a k čemu mohly sloužit.“

INOVACE A INSPIRACE

Po sdílení svých návrhů se žáci budou zabývat pojmy lokátor, rychtář, privilegia.

„Pod slavnými kolínskými památkami najdete několik důležitých pojmů, které se zakládáním města souvisejí. Postupně se dozvíte, co znamenají. Až se odpověď dozvíte, zaznamenejte ji.“

Na závěrečných 15 minut společné práce se třída opět schází u kolínské kašny na centrálním náměstí: „Sešli jsme

se na stejném místě, kde jsme začínali. Pojdme si zopakovat, co jste viděli a co jste se dozvěděli. Připomeňte si, kudy jsme šli. Do okének nalepte fotografie míst, která jste poznali. Do rádků pod nimi napište, co si o nich vybavujete.“

Pomůcky (fotografie navštívených míst, které samozřejmě nahradíte dle konkrétní lokality) a pracovní listy doporučujeme v plném popisu lekce Jak se staví město? programu Za horizontem na webu <https://new.ctenarskekluby.cz/>¹.

Mgr. Eva Bělinová, Nová škola, o. p. s., v organizaci vede čtenářský program

Studenti Smíchovské SPŠ a gymnázia pomáhají učitelům základních škol s výukou informatiky

MICHAEL KALISTA

Jan Amos Komenský po nocích kreslil obrázky a vyráběl rekvizity, aby svým žákům poskytl názornější a zajímavější výuku. Současní učitelé mají díky moderním technologiím téměř neomezené možnosti učinit svou výuku pestrou, názornou, atraktivní, vykompenzovat menší představitivost žáků či studentů, leč většinou toho nevyužívají.

Zatímco mnozí učitelé základních i středních škol tápou ve vhodném využívání moderních technologií, někteří se jich dokonce bojí, studenti středních i vysokých škol mají znalosti a dovednosti, které jejich školy nedokážou využít. Proto studenti často vytvářejí projekty pro projekty, jejich práce končí v šuplíku. Přitom by svými projekty mohli velmi účinně podpořit systém vzdělávání a sami získat další pro život klíčové kompetence.

Učitelů, zvláště některých aprobačích, je nedostatek a tento stav se minimálně další jednu dekádu nezmění. Učitelé jsou přetížení a chybí jim technická podpora. Tu mohou učitelům základních škol poskytnout středoškolská studenti

a učitelům středních škol studenti vysokoškolská. Sami se mohou aktivně zapojit do vzdělávání žáků základních škol a studentů středních škol. Existují příklady dobré praxe, že tento systém funguje a je přínosný pro všechny zainteresované aktéry, na zapojení do chodu školy i do výuky studentů a absolventů Smíchovské SPŠ a gymnázia se jezdí dívat představitelé jiných škol, regionů i státní správy, a to nejen z České republiky.

Z iniciativy ředitele Smíchovské SPŠ a gymnázia Radka Sáblika byl nastartován ve školním roce 2022/2023 také projekt Studenti do škol. Zformovala se skupina středoškolských studentů z jeho školy, která začala docházet na domluvené

¹ https://new.ctenarskekluby.cz/storage/app/media//Za%20horizontem%20lekce/Horiz_FIN_lekce_mesto_stavba.pdf